

T báo cho r ng, tai n n h t nhân Nh t có th giúp ng i dân Trung Qu c nh n th c đ c các nguy c t các nhà máy đi n nguyên t , mà cho đ n nay h v n ch a bi t đ n.

R i ro t các nhà máy đi n nguyên t Trung Qu c cao h n Nh t

Nhà máy đi n nguyên t T n S n t nh Chi t Giang, Trung Qu c.
(Reuters)

T t c các t nh c a Trung Qu c đ u mu n xây nhà máy đi n nguyên t riêng. Do ng i dân ch a nh n th c đ c các nguy c , nên ch a có đ án đi n h t nhân nào gây ph n ng. Nh ng n u x y ra tai n n, thì s tr m tr ng h n Nh t nhi u, vì các lò ph n ng c a Trung Qu c đ t g n các khu dân c h n, và đã s n m g n bi n, đ b nh h ng sóng th n. M t nguy c ti m tàng khác n a là n n tham nh ũng.

Le Monde trong h s v cu c tranh lu n xung quanh v n đ năng l ng nguyên t , sau các v n n các nhà máy đi n h t nhân Nh t B n do h u qu c a đ ng đ t, thông tin viên c a t báo t i B c Kinh đã phân tích v vi c Trung Qu c hôm th t đã loan báo ng ng xem xét t t c các đ án xây nhà máy đi n nguyên t m i.

Quy t đ nh này không đ ng ch m đ n k ho ch 35 nhà máy đi n h t nhân đã đ c duy t, trong đó có 28 đã đ c b t đ u xây đ ng. Tuy không đ a ra chi ti t nào v các đ án b treo l i, nh ng theo t Global Times thì có 5 đ án tr c ti p liên quan. M t chuyên gia Pháp nh n xét, đi u này không có nghĩa là B c Kinh đã ch n tay, tại n n Fukushima ch làm ch m l i ch ng trình nguyên t Trung Qu c, v n đang tăng ti n v i t c đ kinh h n, và b chính C quan An ninh Năng l ng n c này ch trích.

T báo cho bi t, hi n có 13 lò ph n ng nguyên t đang ho t đ ng, nh ng con s này s tăng lên 70 vào năm 2020, so v i Nh t B n ch có 55. Theo m t nhà nghiên c u Trung Qu c, thì v i t c đ phát tri n nhanh nh th , c n ph i ào t o th t nhanh các k thu t viên ph trách vi c

ki m soát. Nhi u vùng trong n i đ a đã lao vào vi c xây d ng các nhà máy đi n nguyên t , trong khi năng l c qu n lý kém h n các t nh duyên h i. V n đ x lý ch t th i h t nhân, làm mất các lò ph n ng cũng ph i đ c quan tâm h n.

Trong khi đa s các nhà máy đi n nguyên t n m d c theo duyên h i, thì nhi u đ án đ c duy t năm ngoái l i n m sâu trong các t nh n i đ a kém phát tri n h n nh H Nam, An Huy, H B c. M t nhà quan sát nh n đ nh : « T t c các t nh c a Trung Qu c đ u mu n xây nhà máy đi n nguyên t riêng c a mình, do vi c n i m ng đi n gi a các t nh r t ph c t p và vùng nào cũng mu n phát tri n k ngh ».

T báo cho r ng, tai n n h t nhân Nh t có th giúp ng i dân Trung Qu c nh n th c đ c các nguy c t các nhà máy đi n nguyên t , mà cho đ n nay h v n ch a bi t đ n. Ch a có đ án đi n h t nhân nào gây ra ph n ng ch ng đ i n i dân chúng đ a ph ng, trong khi tr c đây đã có hai đ án công nghi p v hóa đ u và xe đi n t b h y b vì ng i dân lo ng i b nh h ng đ n s c kh e. T p chí trên m ng T Tân V ng nh n đ nh : « Ngay c khi không b thiên tai, công nghi p h t nhân Trung Qu c cũng đ i m t v i các v n đ quy đ nh và k thu t đang c n ph i suy nghĩ nghiêm túc h n. C n ph i có c ch giáo d c công chúng v các v n đ căn b n trong an toàn h t nhân. Tr c m t thì có th nhanh chóng phát tri n đi n nguyên t nh dân chúng còn th , nh ng trong t ng lai có th x y ra các kh ng ho ng nghiêm tr ng ».

Đ c phái viên nh t báo Libération trong bài vi t «Ngày mà Trung Qu c đ t câu h i v nguyên t năng» nói thêm, m t chuyên gia C quan An toàn H t nhân Trung Qu c đã c nh báo, n u có tai n n x y ra thì s tr m tr ng h n Nh t nhi u, vì các lò ph n ng nguyên t c a Trung Qu c đ t g n các khu dân c h n. Có 13 lò đang ho t đ ng n m g n b bi n, đ b nh h ng sóng th n. M t nguy c ti m tàng khác n a là n n tham nh ũng. H i tháng tám, B c Kinh đã b t giam giám đ c Công ty Nguyên t Qu c gia Trung Qu c (CNNC), vì đã nh n h i l 220 tri u euro đ giao h p đ ng xây nhà máy đi n nguyên t cho các đ n v kém năng l c. Nh ng CNNC thì gi u bi t v này, và c cam đoan là các nhà máy đi n h t nhân Trung Qu c « phù h p v i các tiêu chu n qu c t ».

Fukushima : Chính ph t c trách, truy n thông gi u gi m thông tin

Còn t i Nh t B n, qua tai n n Fukushima, thông tin viên c a Libération Tokyo cho bi t, các nhà ho t đ ng môi tr ng Nh t t cáo s t c trách c a chính ph . Bên c nh đó, các thông tin v th m h a này còn b làm gi m nh đ i trên truy n hình.

Ng i ta ch th y hình nh các ho t đ ng làm mát các lò ph n ng, và n l c c u h các n n nhân. Đây là lúc đ kêu g i tình đoàn k t qu c gia, ch không ph i ch trích. Tuy v y, đi u này không th c n tr xã h i công dân lên ti ng, t các t ch c phi chính ph , các hi p h i b o v sinh thái, môi tr ng, ch ng năng l ng h t nhân.

Trong s nh ng nhà ho t đ ng can đ m nh t, ph i k đ n nh ng thành viên c a Hi p h i các nhà báo truy n hình phát thanh Nh t, và Ryuichi Hirokawa, ng i sáng l p t p chí Days Japan. Hôm kia h đã đ n t n thành ph Futaba, g n các lò nguyên t Fukushima Daichi đ t đo đ phóng x t i ch . K t qu là m c phóng x th c t cao h n r t nhi u so v i thông báo chính th c. T ch c Green Action nh n đ nh, nh ng ng i có trách nhi m đã c l ng quá th p m c đ nhi m x , vì th m i ra quy t đ nh l p khu v c s tán ch g n 20km. M t ê kíp y t đã đ n vùng này đ ch a ch y cho các n n nhân b nhi m x , nh ng thông tin này ít đ c các ph ng ti n truy n thông đ a i.

Đ c phái viên c a Libération t i Osaka nh n xét, trên truy n hình Nh t B n ch ng có v gì tang tóc. Các ch ng trình gi i trí v n tràn ng p, t phim hi p khách, các show truy n hình đ n qu ng cáo, gi i thi u đ a đi m du l ch, phim dài nhi u t p... Cũng có m t s kênh cho chi u danh sách dài đ ng đ c nh ng ng i s ng sót tìm ki m thân nhân, nh ng có v không cân x ng v i con s 290.000 ng i ph i đi s tán t i 2.000 tr i t m trú, thi u th n n c sinh ho t và ch n đ p.

Ng c l i v i báo chí ngo i qu c, màn nh nh Nh t B n không cho th y các xác ch t, nhà qu n hay l tang. Các máy quay phim có đ rõ nét cao ch ph ng v n nh ng ng i s ng sót trên khung c nh hoang tàn, nh ng không đ ng lâu ó. Ng kính l t qua dòng ng i x p hàng t i các nhà ga Tokyo, nh ng ít khi chi u c nh hàng dầy dài xe h i ch mua xăng, và cũng không nói t i siêu đô th này không th tìm mua đ c n c đóng chai. Các hình nh ba chi u v lên c nh xe c nh sát chu n b dùng vòi r ng đ n c phun vào h ch a. Hai chi c tr c thăng quân đ i đ c quay t xa, l y n c bi n vào nh ng túi kh ng l và th xu ng các lò ph n ng, nh ng gió đã th i b t đi ph n l n s n c – ho t đ ng th công này đ c gi i thi u tr nh tr ng nh là m t ph ng pháp h t s c nghiêm túc. Nói chung, truy n hình tránh gây hoang mang trong d lu n.

Pháp thành công trong n l c c u v n thành qu "Mùa xuân ó R p"

Cùng với Nh t B n, tình hình Libya là hai đ tài chính trên trang nh t các nh t báo Paris hôm nay.

« T n công Kadhafi : N c Pháp t tụy n đ u », nh t báo cánh h u Le Figaro với hàng t a trên trang nh t đã nh n m nh đ n vai trò c a Paris trong việc thúc đ y H i đ ng B o an Liên Hi p Qu c thông qua ngh quy t cho phép can thi p vào Libya. Trong bài xã lu n mang tên « C u l y mùa xuân R p », t báo hãnh di n nh n xét : « Đ t n c chúng ta đã đóng tr n v n vai trò khi huy đ ng đ c c ng đ ng qu c t và lôi kéo đ c Hoa K , nh m c u vẫn đ c thành qu c c a các cu c cách m ng R p ».

Theo Le Figaro, Benghazi đã tr thành m t bi u t ng, đ đó t ng lai c a th gi i R p đ c đánh c c. Nh s đánh đ ng c a Paris, mà các n c l n đang nh n ra đ c sai l m l ch s , đã đ m c cho quân Kadhafi hoành hành. Ng i ta có th hình dung đ c h u qu m t khi đ o quân b o l c này ti n vào đàn áp thành ph có 600 ngàn dân trên, qua các v th m sát Srebrenica, và bài h c Rwanda, Bosnia tr c đây. Hôm qua, trên truy n hình, ông Kadhafi đã đe d a là s không dung th m t ai, s l c soát không ch a m t căn nhà nào. H n n a, n u ch đ đ c tài này quay tr l i, thì đây cũng là m t b c th t lùi đ i với các n c C n Đông và B c Phi, đang b t đ u b c vào con đ ng dân ch . T báo cũng nh c nh là xin đ ng m h , c u l y Benghazi cũng đ ng nghĩa với d n thân vào m t cu c chi n tranh.

Ngay c nh t báo cánh t Libération cũng nh n m nh «Paris đ y Kadhafi vào t m ng m c a Liên Hi p Qu c». Trong bài xã lu n với t a đ « Lô-gic chi n tranh », t báo đã th ra nh nh m, cu i cùng thì c ng đ ng qu c t cũng đã hành đ ng x ng đáng với danh x ng. Tuy đã m t đi bao nhiêu th i gi quý báu khi n quân Kadhafi tái chi m đ c đ a ph n các thành ph n i d y, nh ng H i đ ng B o an đã cho phép s đ ng « t t c các ph ng ti n c n thi t », ngo i tr l c quân đ b o v cho th ng dân. S h tr c a Liên đoàn R p cũng m ra m t k nguyên m i.

Libération cũng bày t hy v ng, sau th i k ch tr ng th c đ ng, ng h các ch đ đ c tài, ngh quy t này s là ch d a cho các dân t c tay không đ ng lên đòi t do. Đây là thành công c a Pháp và Anh, cho dù ban đ u c Hoa K , Trung Qu c, Nga và nhi u n c châu Âu khác không ng h . Ngành ngo i giao Pháp đã v n lên t tro tàn. Bây gi đ n l t các nhà quân s .

Nh t báo Libération dành thêm m t s r t đ c bi t cho ngày hôm nay, với hai trang nh t tách bi t, n m hai trang đ u và cu i c a s báo này. Trên trang đ u, có chân dung nhà đ c tài Libya với hàng t a « Ch ng l i Kadhafi : Chi n tranh ». Còn trên m t kia c a s đ c bi t này, l t

ng c l i là t m nh m t chi c tr c thng Nh t đng d i n c xu ng lò ph n ng s 3 c a Fukushima, v i t a đ « Nhà máy h a ng c ».

Nh t báo kinh t Les Echos thì phân tích « H u Fukushima », t tình tr ng hi n nay t i Nh t B n, cu c tranh lu n v năng l ng nguyên t cho đ n cú s c c a th m h a này đ i v i n n kinh t .

Le Monde ch y t a «Cái bóng c a Fukushima bao trùm t ng lai ngành công ngh h t nhân». Đ i v i nh t báo công giáo La Croix, «Th i gian đng ng đ ng» t i n c Nh t, khi m t tu n l sau tr n đ ng đ t, v n còn hàng ngàn ng i m t tích t i nh ng khu v c hi m tr , và n l c làm l nh các lò ph n ng t i nhà máy đ i n nguyên t Fukushima v n ti p t c.